

nik se je v imenu vseh navzočih iskreno zahvalil g. poslancu, kakor tudi celemu Jugoslovanskemu klubu in njegovemu načelniku g. dr. Korošču, kateremu so zaključili zborovalci krepek: Bog živi! Po zborovanju so stavili nekateri navzoči razna pereča vprašanja, na katera jim je gospod poslanec podal potrebna pojasnila in navodila, nakar so se zborovalci mirno razšli. Ta shod je pokazal, da so Polenšani siti raznih hujšakcev, spoznali in sprevideli so, da jim le Slovenska ljudska stranka hoče in more gospodarsko pomagati, da je le ona tista stranka, ki se odločno in neustrašeno bori za dobrobit našega ljudstva.

Iz marenberškega okraja. Pred kratkim so demokrati priredili, ker mislijo, da se bodo v kratkem vršile volitve, nekaj shodov v okraju, katerih pa se je udeležilo le per liberalnih uradnikov in učiteljev, ljudstvo pa je iste popolnoma bojkotiralo. Ljudstvo v okraju se zaveda, katera stranka resnično dela za ljudstvo in katera pozna ljudstvo le za časa volitev. SLS je od lanskih volitev naprej priredila javne in zaupne shode v Breznem, Vuzenici (dva), Ribnici, Marenbergu, Sv. Primožu na Pohorju, Gornji Vižingi in Remšniku, ki so bili zelo dobro obiskani, dočim so liberalci — počivali. V ponedeljek, dne 21. t. m., se je vršil shod SLS v Breznem, na katerem je poročal poslanec Vladimir Pušenjak o političnem položaju, delovanju narodne skupščine in o vseh perečih gospodarskih vprašanjih. Udeležba je bila zelo obilna, zborovalci so z velikim zanimanjem in pazljivo sledili izvajanjem govornika. Jugoslov. klubu se je izrekla zaupnica za delo v prid ljudstva, zborovalci pa so v razgovoru s svojim poslancem se zahvaljevali za delo stranke in njenih poslancev v prid najširših slojev ljudstva, osobito delavskega stanu in izražali razne svoje želje. V kratkem se vrše shodi v Trbonjah, Sv. Primožu nad Muto, Kaplji in Pernicah.

Iz Smartne pri Slovenjgradcu. V nedeljo, dne 27. t. m., se je vršil pri nas shod SLS, katerega so se udeležili poleg domačinov tudi pristaši iz St. Lj. in Razborja. Poslanec Vlad. Pušenjak je razpravljal o političnem položaju in o najvažnejših gospodarskih vprašanjih. Po shodu so se voliči razgovarjali s svojim poslancem o šolskih zadevah, invalidskih pritožbah, dokladah za železničarje, vojaških zadevah, davkih in pobiranju davkov za leto 1920 nazaj itd. Radi pritožb prebivalcev iz Golavabuke se je podal poslanec v imenovanu občino in si ogledal izvršeno zlaganje zemljišč ter obljubil storiti potrebne korake, da se storjena krivica odpravi.

Osmišeni demokrati v Laškem. Ze celi teden se je govorilo po Laškem in okolici, da se bo zbralo na SLS shod na belo nedeljo v trgu zelo veliko ljudi. Belo nedeljo so porabili tudi gospodje demokrati in pripomogli do manifestacije ljudske volje na našem shodu. V imenu demokratov je prišel na naš shod policajdemokratski general — Mackensen — dr. Rapé iz Ljubljane. Na SLS shodu se je zbralo 5—600 moških voličev. Shodu je predsedoval kmet iz Lož Deželak. Kot prvi govornik je nastopil g. poslanec Kugovnik, ki je poročal o političnem položaju, dr. Ogrizek iz Celje pa je ob burnem pritrjevanju ljudstva ožigosal izdajalsko delo slovenskih demokratov. Besede dr. Ogrizeka so presneto v živo zadele navzoče demokrate in predvsem pa seveda dr. Rapéta. A naši možje so užugali demokrate do molka. Občinski tajnik Podrebersak je predlagal enoglasno to-le resolucijo: Zborovalci na shodu v Laškem izrekajo Jugoslov. klubu in njegovemu načelniku dr. Korošču popolno zaupanje. Zborovalci prosijo, da naj vstraja klub na dosedanji poti, ljudstvo mu bo stalo zvesto ob strani. Najodločneje pa obsojajo zborovalci demokratske uskoke, ki so doslej zmajraj izdajali koristi slovenskega naroda. Predsednik Deželek je potem razkrinkal hinavščino demokratov, kateri za predstojede občinske volitve pobirajo podpise med rudarji, čeprav so leta 1922, ko je bilo rudarsko delavstvo v mezdnem boju s Trboveljsko premogokopno družbo, bili na strani kapitalistov proti rudarjem. K besedi priglasenemu dr. Rapétu pa ljudstvo ni dalo besede. Z velikim navdušenjem za našo stvar je bil shod zaključen. Čez nekaj časa potem je dr. Roš otvoril shod demokratske stranke, pa je bilo že polovico dvorane prazne, vendar je dr. Rapé ob bučnem ugovarjanju naših mož zelo slabo branil uskoško demokratsko politiko. Slednjic mu je še dr. Ogrizek ob velikem navdušenju odgovoril na njegove besede. Nedejski shod nam je jasno dokazal, da ljudstvo odobrava naš boj proti beograjskemu centralizmu.

V Sevnici ob Savi je na lepo obisknem shodu SLS, ki se je vršil dne 27. aprila v gostilni g. Kovač, o razvoju političnih dogodkov od lanskih volitev naprej poročal tajnik Marko Kranjc. Zborovalci so izrekli Jugoslov. klubu za njegovo vztrajno delo za avtonomistično ureditev naše države zahvalo in zaupanje. — Isti shod se je vršil shod na Blanci pri podružnici Sv. Kancijana; poročal je tajnik Kranjc. — Pri Sv. Martinu pri Vurbergu je bil na Belo nedeljo občni zbor tamošnje krajevne organizacije SLS. Udeležili so se ga najboljši naši možje. Na občnem zboru je poročal tajnik Zitnik.

Shoda SLS v nedeljo, dne 4. maja: 1. Sromlje zjutraj po sv. maši pred cerkvijo; 2. Artiče po sv. opravilu. Na obeh shodih govori tajnik Kranjc.

Prireditve

Vojniški orlovski odsek priredi dne 4. maja krasno igro »Deseti brate«. Igra je dramatisirana po znamenem Jurčičevemu romanu, ki ga je izdala Mohorjeva družba. Celotno dejanje se vrši na Dolenjskem, osebe so zajete iz naroda, da omenjamo le Krjavlja in Martineka, desetega brata. Pred in po igri bo petje pevskega zbora v Vojniku in med odmori svira godba. K obilni udeležbi vabljeni vsi!

Prostovoljno gasilno društvo Paška vas priredi dne 11. maja 1924, ob treh popoldne, pod kozolcem g. Holo-

varja v Gorenju zgodovinsko igro »Junaške Blejke« s petjem v 4 dejanjih. Čisti dobiček je namenjen za dobavo nove društvene zastave ter se preplačila hvaležno sprejemajo. K mnogobrojni udeležbi vabi vse domačine, kakor tudi sosede iz Braslovč, Letuša, Mozirja in Soštanja.

Tedenske novice.

Dekliškim zvezam, ki si niso na jasnem glede razmerja do Slov. kršč. ženske zveze v Ljubljani, sporočamo to-le: Dekliške zveze so odseki izobraževalnih društev. Stajerska izobraževalna društva so včlanjena v Prosvetni zvezi v Mariboru. Torej je za Dekliške zveze edina centrala v Mariboru, namreč prosvetna zveza v Mariboru. Prosvetna zveza, oziroma Osrednje vodstvo Dekliških zvez v Mariboru, ne pa Slov. kršč. ženska zveza v Ljubljani. Zato naj tudi vse Dekliške zveze pošljajo članarino (1 D za članico) Prosvetni zvezi, ozir. Osrednjemu vodstvu Dekliških zvez v Mariboru po položnicah, ki smo jih vsem Dekliškim zvezam poslali. — One Dekliške zveze, ki še niso vrnila razvidnic, prosimo, da to čimprej storijo. — Osrednje vodstvo Dekliških zvez v Mariboru.

Mariborske novice. Kakor po raznih krajih na deželi je sldicala naša stranka zadnji četrtek v novo dvorano Gospodarske banke dobro obiskana shod. Na shodu sta poročala poslanca Vesenjaka in Žebot, o zavoženem občinskem gospodarstvu pa je govoril g. občinski svetnik dr. Jenovšek. — Jetnišnica mariborskega okrožnega sodišča se vedno bolj polni. Dan na dan gonijo žandarji v ječo utklejene kmetijske fante. Od velikonočnih praznikov pa do danes je bilo predano v to jetnišnico nad 50 pretepačev iz dežele. — Krščansko delavstvo v Mariboru bo proslavilo delavski praznik 1. maj na sledeči način: Ob 9. uri dopoldne sv. maša v frančiškanski cerkvi. Po maši se vrši v dvorani Zadrúžne gospodarske banke delavski shod, na katerem poroča g. narodni poslanec F. Žebot. Popoldne skupen izlet z godbo kat. Omladine na Goro pri Sv. Petru. Zbirališče ob dveh popoldne pri železniškem mostu na Meljski cesti.

Mariborski zdravnik dr. Ivan Matko ordinira redno v Slovenski ulici. Nekateri so raztrosili okrog po deželi vest, da bi bil g. docent dr. Matko odpotoval in se podal na daljši dopust, a te govorice so izmišljotina.

Izgubljena listnica. Na poti iz Marjete-Ložane čez St. Peter v Maribor se je izgubila listnica z dokumenti. Pošten najditelj se naproša, da vrne listnico z dokumenti, denar si lahko obdrži. Listnica se glasi na ime K. V. ter se naj odda v uredništvo lista.

Kako so ata coprali? Od Sv. Petra pri Mariboru poročajo: Ko so naš samostojni ata zadnjič brali svoje ime v tem preklicanem »Gospodarju«, je čisto malo manjkalo, da se niso razpočili od jeze. Za samostojne piržleke bi bila to seveda velika škoda, ata pa so se drugače potroštali. Vrgli so krčanco v grabico ter jo mahnili urnih pet, ker imajo tudi veliko elektrike, domov na en štampelj. Potem so se zaprli v tisto sobo, ki je bila namenjena za rihtarja, zagnili so okna z zelenimi robci ter vzeli iz omare »kolomonišbukve«. Prižgali so tri rdeče sveče in postavili na sredino mize iz slame narejen stolček, ki je pomenil rihtarski stolček. Na prvi vogel mize so položili šibice ter so rekli: »To so drva z berla.« Na drugem voglu je ležal lesen ključek, kar je pomenilo cerkmoštrijo. Na tretjem voglu so nasipali ata drvaskega šodra, ki je pomenil cesto v »frajgrabi«. (Ta je namreč našim zelenim samostojnejšem posebno v želodcu.) In na četrti vogel so postavili — v švarmliniji — pet lilik ter so rekli: »To pa so moji kameradi — samostojnejši.« — Ko so vso to ropotijo razpostavili po mizi, so vzdignili desno nogo, začeli skakati z levo nogo okrog mize ter pri tem »molili« iz kolomoniš bukvic takole:

Rokus, pokus, ej županska čast!
Kdor župan je, ima oblast.
Rokus, pokus, ej ključarski ključ,
Ti bi meni svetil ko v laterni luč.
Rokus, pokus in frajgraba oj,
Klerikalcem bom pokazal, da bo joj!
Rokus, pokus, lili . . .

tu pa je začelo naenkrat nekaj trdega kapati po atekovem hrbtu, da je bilo joj. In zagrnelo je: »Mrcina prisvojena, pusti politiko pri miru, pa delat pojdi.« Kolomonišbukve so sfrčale v peč, ata pa skozi vrata v vinograd h krčanici.

EN BARBARSKI SHOD.

Do zdaj pri Sv. Barbari v Slov. gor. ni nikdo znal za kak demokratski odbor. Pa pri tem malo boljšem solncu je letos zlezal na dan. Imenuje se: gospod demokratski odbor — Kranjc. Shod, ki ga je za tukaj sklical ta odbor za demokrate, se je dne 6. 4. nadaljeval tako-le:

Nov možakar začelja. Te gospoda, ki je odšla, niso bili oni osvetoženi doktorji. Kranjc je poklical druge. Dva izmed teh sta bila solnika. Eden je skoraj celo tak, kakor on, ki je dezertiral k Italijanom, jim izdal našo postojanko in so na ta način Italijani postreljali 600 naših Bošnjakov; in zdaj ta vzgojuje mlade učitelje. Je tudi utelešen svobodomiseln Sokol.

Vpitje. Zakaj niste tega prej povedali? Za take je bilo že pred dvema letoma vse pripravljeno od Hrastovca do Dupleka, ko so mislili prijezditi. — Na Goriškem so Sokoli postali fašisti, tolovaji. — Za take je pri nas kamenja dovolj. — Dalje. Eden pa je bil iz Rosinove posojilnice. Ta nas je lani tam nagnal, naj si gremo po denar v Kristlovo posojilnico pri Sv. Barbari v Slov. gor. Revez ni znal, da sta učitelj Kristl star, in njegova posojilnica že davno nezmožna, ker sta oba liberalna. — Naprej. Demokratski listi so zadnji čas rohneli proti misijonom. Demokrati so hodili za zabavljanje k spovedi, tam glasno pravili spoved-

nikom, da imajo naprednjaške in svobodomiselnne časopise in se pravdali z duhovni, da to ni greh itd. In glavni faktor pri tej stranki je spet učiteljstvo.

Starček. Nova vlada mora priti, priti tudi v šolo pravi red. Učitelji bodo morali našo deco vzgojevati za Slovence in kristjane, pa če bodo hudicevo olje švicali od samega pridušanja, da so svobodnomiselni, vsenaprednjaki. Zdaj seveda veseli trobijo, da kdor piše v katoliške liste, se pri resnih ljudeh samo smeši, — zdaj tudi pogumno bobnajo, da bodo pri drugih volitvah smeli govoriti le samo ljudje njihovega kalibra, pa naj le pomnijo, da smo znali zadnjič voliti drugače, kakor učitelji, — pomnijo, da Slovenci ne bodo nikdar tako volili, kakor bi hoteli učitelji. Očitajo nam, da ne znamo, da smo bratje s Srbi. Znamo, znamo, s kom smo bratje. Toda nismo s tistimi, kateri bi radi imeli v zakup naše glave in denarnice, ne da bi smeli mi pri tem kaj govoriti. Centralistični srbski hlapci pa ne bomo, da bi živeli samo za to, da napolnimo žepe Pošiču in Pribičeviću, ona dva pa učiteljem. Seveda smo radi tega zmerjani, da smo veleizdajalci itd., pa vse zamanj. Mi ostanemo Slovenci in učitelji ne bodo z nami nikdar komandirali.

Gremlj! Gospodje demokratje so plačali mnogo pijače, bodite pametni. Naj bo, toda demokrati naj ne hodijo k nam nikdar več. — Saj jih je Kranjc danes zadnjokrat povabil. — In tukaj zadnjokrat z njimi pil.

Kakor nekogar, je gnalo nadučitelja Kranjca drugi večer po shodu nazaj na kraj njegove nesmrtnne blamaže. Pol ure je stal pred Kranerjevo gostilno in poslušal, kako so notri ljudje zabavljali čez učiteljstvo radi njegove politike. Velikani se osokoli in vstopi z žuganjem, da bo tožil. Mogoče je zdaj spoznal tistega, ki ga je poprejšnji dan imenoval denuncijanta. Pa srd moški sune v njega in Kranjc jo je odsopihal na breg, da so konci njegove se avstrijske vojne sukne stali od njega kakor veterne od klopotca. Škoda, da učiteljstvo ni nikdar z ljudstvom.

Binek.

Pri Sv. Barbari v Slov. gor. je umrl g. Jakob Kraner, gostilničar in mesar. Podlegel je rnam, ki jih je dobil, ko je miril pretepačje se fante. Pokopali smo ga dne 24. aprila.

Postrovelost je dosegla že višek. Skoro vsak večji praznik ali bolj svečano cerkveno slovesnost si izberejo razni razgrajci ter pretepači in obmečejo s pijanimi pretepi nedolžno veselje z blatom surovosti Tako je bilo zadnje nedeljo pri Sv. Trojici v Slov. gor., na velikonočni ponedeljek pa v Makolah. Pri Sv. Trojici so namreč zadnje nedeljo na prav slovesen način blagoslovljali nove zvone in se je ob tej priliki nabralo zelo veliko ljudstva od blizu in se je v daleč. Ta cerkvena slovesnost se je seveda po stari navadi preobilo zalila s pijačo. Pretepaško ulogo so prevzeli pijani fantalini od Sv. Benedikta. Ti pretepači so obdelali krojaškega pomočnika Nekrepa tako z noži, da je podlegel ranam. Tri benediške razbojnice so žandarji že izročili mariborskemu sodišču. — Na velikonočni ponedeljek je užgal ta nesrečno preobilni alkohol fante v Makolah tako, da so se kar na debelo stopli v gostilni Jožefa Doberseka. Iz pretepa je odneslo več fantalinov večje in manjše rane. Enemu so celo razbili lobanjo. Slučaji krvavih pretepa, ki končavajo z ubojo, se zadnji čas tako množijo, da bodo morale oblasti nekaj ukreniti proti fantalinski surovosti ter podivjanosti, sicer bo lepa in še do pred kratkem precej miroljubna Slovenska Stajerska postala res Macedonija, kjer je človeško življenje velikomanj vredno nego pa živalsko.

Ministrske obljube in dejanja. V finančnem odboru je pri razpravi proračuna za kmetijstvo in vode minister Krsta Miletič dvakrat obljubil poslancu Vesenjaku, da bo prišel v Slovenjo in posebej v ptujski okraj, da si ogleda ona nevarna mesta ob Dravi, na katera ga je opozoril poslanec in tudi generalna direkcija voda v Ljubljani. Minister je na izrecno vprašanje tudi dovolil, da se njegov obisk prizadetemu prebivalstvu in oblastim naznani ter za vsak slučaj vse potrebno pripravi, da bi minister tem lažje in hitreje prišel na lice mesta. Ker je poslanec Vesenjaka hotel v sporazumu s poslancem Bedjaničem to akcijo pospešiti, je šel tudi ta k ministru in tudi g. Bedjaniču je dal minister isto izjavo. Od tega časa so pretekli trije mesci. G. ministra še vedno ni k nam, da vidi ogroženo ozemlje pri Vurberku in St. Janžu, pri Sv. Marku, sv. Marjeti in v ormožkem okraju. Mi Slovenci smo vajeni, da se dana beseda drži, ali pa da se vsaj odkrito in možato pove, zakaj se ni mogla ali ni hotela držati in izpolniti. V državnem proračunu imamo za redna in izredna regulacijska dela ob Dravi po trudu naših poslancev 3 milijone in 800 tisoč kron. To je sicer nekaj, toda ni dovolj, da bi se vse največje nevarnosti odklonile. Gotovo bi bilo mogoče osebno na lice mesta prepričati ministra o potrebi lažje, toda zopet imamo slučaj pred seboj, da se besede naših beograjskih ministrov drugačne in drugačne so dejanja. Če bi bili v teh zadevah neodvisni od Beograda, bi si že davno pomagali.

Novice od Sv. Antona v Slov. gor. Nagla smrt na Cenkovci. Vodo sta nesli živini dekle in gospodinjs Marija Čuček, rojena Zimič, na cvetni petek zvečer. Ko prideta do hlevovega praga, pade gospodinjsa mrtvoudna in v nekaj minutah je bila mrtič. N. p. v m. I — Občne zbere sta imela na velikonočni ponedeljek posojilnica in Kat. bralno društvo. Slednje je priredilo tudi igro »Vaški skopuh« in nekaj drugih točk. Za svojo 30letnico je priredilo bralno društvo dne 11. maja igro.

Avtomobilna zveza Haloze—Ptuj. Od Sv. Barbare v Halozah poročajo: Ze večkrat se je govorilo, kako potrebna bi bila avtomobilna zveza Haloze s Ptujem, a je ostalo samo pri besedah. Sedaj pa se sliši, da se je tega velevažnega podjetja resno poprijel strokovnjak, domačin Anton Rakuš. Osnoval bode družbo, h kateri bi se nikdo naj ne branil pristopiti. Avtomobilna zveza bi bila velikega pomena za povzdigo kraja, posebno za vin-

sko trgovino. Torej, Haložani, poprimite se podjetja v vašo korist!

O čem govorijo v Leskovecu pri Ptuj? Približujejo se velike šolske počitnice in z njimi novo šolsko leto. Naš zaslužni gospod nadučitelj Stoklas odide v pokoj. Na njegovo mesto se na vse kriplje prizadeva priti nam že dobro znani eksučitelj g. Troha, ki že nekaj časa sem straši tu okrog. A mi Leskovčani z vso odločnostjo odklanjamo njegovo ponudbo. Ali naj sprejmemo za vzgojitelja svojih otrok človeka, ki je na vseh mestih, kjer je služboval, slab zapisan. S krvavimi žulji smo si postavili šolsko poslopje in je vzdržujemo; naši so žulji, s katerimi plačujemo učitelje, in naša volja bo tudi odločevala, komu bomo izročili v odgojo našo mladino. Mi hočemo nadučitelja — vzgojitelja, ki bo imel srce za nas in naše otroke, ne pa oblastnega komandanta. Sicer pa tega gosp. Troha žele samo gotove osebe, ki jim je vse drugo bolj pri sreči, kot vzgoja naše mladine. Upamo pa, da se bodo oblasti pri imenovanju novega šolskega vodje ozirale bolj na naše upravičene zahteve, kakor pa na želje g. Trohe in par njegovih privrženec. — Zavedni Leskovčani.

Hvalevredna prireditve v Dornovi pri Ptuj. Bralno društvo v Dornovi je priredilo na velikonočni ponedeljek Pinžarjevo igró »Veriga.« Splošen vtis je bil dober. Pri takih igráh bi bilo želeli, da se pomen igre razloži s kratkim govorom. Vsak je z veseljem lahko opazoval napredek tudi dornovske mladine, ki že sama uvideva, da je veliko koristnejša izobrazba srca kot pa surovo popivanje in pretepi. Dragi, le tako naprej! Tako delovanje je hvalevredno. Posebna pohvala pa gre g. Rudiju pl. Pongratzu, ki je bil duša cele prireditve. Zeleti bi bilo samo, da se drugič vrše take prireditve kje drugje in ne v krčmi, ker ni naloga društva, da vzgaja pijančke, ampak pošteno mladino.

Samostojni shod pri Sv. Bolfenu pri Središču. — Zadnje nedeljo je bilo oznanjeno pri cerkvi: Krajevni odbor SKS ima sedaj po maši pred hišo g. Ran gospodarsko-politični shod, govori med drugimi tudi tovariš Mermolja, pridite vsi! Ko so šli ljudje od sv. maše, je Mermolja že bil na svojem mestu, ter pridigoval po svojih stari mešetarski navadi. Bil je proti vsem strankam in nazadnje je skušal tudi Samostojno kmetijsko stranko speljati v tir — srbske zemljoradniške stranke. Naši ljudje pa so mu rekli v lice, da je tudi on glasoval za pogubonosni centralizem in za vidovdansko ustavo. — Bilo je mnogo zabave. V naši fari imamo približno 20 samostojnežev, ki so seveda kimali na vsako Mermoljevo besedo: če bi trebalo, bi tudi prisegli, da zraste na Mermoljevi slami — črešnja.

Novi zvonovi na Tinju. Na veliko soboto popoldne so na dveh novih vozovih, ki sta jih dala na razpolago kmeti Jesenek in Dovnik, pripeljali tri nove zvonove v teži 2125 kg. Priprave za sprejem so se vršile že cel teden poprej, posebno pa še zadnje tri dni. Okrog 20 do 30 fantov je vozilo skupaj smreke za mlaje in postavili so jih na Velikem Tinju 11, v Visolah 2, vse po 20—30 m visoke. Dekleta so okinčala pet slavolokov, ki so v čednem izvršenju prekašali drug drugega. Pri slavolokih je posebno nadučitelj Joško Tomažič, ki je napravil tudi napise, dajal navodila in vodil kinčanje. V slovesnem sprevodu in v najveselejšem razpoloženju so med igranjem zgorajbistriške godbe odpeljali zvonove od mestnega župnišča, kjer jim je dal g. kenonik zavetje, dokler se niso zbrali, skozi mesto Slov. Bistrica in potem med živahnim pozdravljanjem in radovednim pogledovanjem od vseh strani pripeljali do meje župnije v solnčne Visole, znane po dobrem zincu. Tam pri slavoloku je bil prvi pozdrav novih zvonov. G. župan Janez Ferk, ki se je pač največ potrudil za nove zvonove, jih je predstavil Tinjčanom; tinski g. župnik jih je pozdravil in izrazil željo, naj bo prihod novih zvonov znamenje boljših časov, miru in nemotene zadovoljnosti. Glavni sprejem pa je bil pred šolo na glavnem trgu Velikega Tinja. Menda je pričakovala spreved cela župnija in pozdravljala nove prijatelje. Po zopetnem nagovoru župnikom in županovem sta nadučitelja Dragec in Agica prav ljubko povedala vsak svojo pesmico zvonom v pozdrav. Iskreno lepe želje je na zvonove stavila v svoji deklamaciji Lenčka Prednikova. Nežika Gričnik je pozdravila, potem še ključar Matevž Šega, ki je izrekel to željo, da bi navzoče in tinske župljane spremljali enkrat, ko bodo na zadnji poti, v hišo Očetovo. Sedaj se je oglasila godba in vse je drlo h cerkvi, kamor so zapeljali zvonove. Na veliko noč so bili zvonovi predmet opazovanja in živahnih pogovorov. Na velikonočni ponedeljek je bilo krasno vreme in mogočini strel možnarjev je privabil toliko ljudstva na Tinje, da se ljudje ne pomnijo. Gospod grof Attems kot boter se je pripeljal z avtomobilom noter do župnišča, kar je znamenje, da Tinjčanje ne živimo v tako zaplankanem svetu, kakor bi si kdo mislil. Blagoslov je izvršil g. kanonik Jožef Cerjak. Pri blagoslovu so bili navzoči vsi botri in botre. Vseh je bilo 15. Izmed dobrih Tinjčanov so se najbolj dobre izkazali cerkveni ključarji Anton Korošec in njegova žena Marija, Anton Šmoganeč, Matija Jesenek, Janez Ferk, Matevž Šega in Martin Dušej. Potem Marko Stegne, Jožef Skrinjar iz Planine, Neža Pliberšek, učiteljica gđc. Ela Firolič, J. Ačko, Miha Šega in Valentin Smogavec. Botri in botre so darovali 120.400 K, t. j. nad polovico cele svote. Vse darovalce Bog naj živi. Blagoslov in srečo jim podeli! Poleg nje zvonov se je izvršilo pod spretnim vodstvom gosp. Breznika, stavbenega mojstra v Slov. Bistrici, brez vseh ovir v zvonik in okrog 4. ure popoldne so že trjancili. Zvonovi lepo harmonirajo kljub temu, da so od dveh raznih livarn, in želimo samo, da bi se v župniji vse življenje tako vjemalo, da bi bilo Bogu v čast, župljanom pa v častni in večni blagor.

Zlata poroka v St. Vidu pri Grobelnem. Dne 21. t. m. sta pri nas praznovala zlato poroko zakonska Miha in Lucija Mlaker. Jubilentata sta obhajala to lepo slovesnost v krogu sinov, hčera, zetovskih in velikega števila vnukov,

vnučic. Zlatoporočencema še dolgo in krepko zdravjel!

Izredni občni zbor v Gornji Radgoni. V nedeljo, dne 4. maja, po osmi maši se vrši izredni občni zbor tukajšnje ga Bralnega društva z dnevnim redom: Sprememba društvenih pravil. Člani, pridite zolnoštevilo!

Popravek nam pošiljajo iz Griž pri Celju. Popravek z ozirom na dopis v zadnji številki »Slov. Gospodarja.« Igró »Na dan sodbe« dne 21. aprila t. l. je uprizorilo nasprotno delavsko društvo »Svoboda.« — Orel obstoja samo v Grižah, v Libjah in na Bezovniku se niso ustanovili nobeni novi odseki. Pač pa ima griški Orel sedaj zelo močen naraščaj (nad 50). Toliko v pojasnilo, da se zadnji dopis ne bo krivo tolmačil.

Strahovit zločin na neznanem človeku. Drava je naplavila nedaleč od štajerske meje na hrvaško obalo truplo mladega moža, ki je bil na strahovit način umorjen. Okrog vratu je imel večkrat zadrženo železno verigo, na glavi pa financarska kapo, pribito z dolgim žrebcljem na črepinjo. Roke in noge je imel zvezane. Kolikor se je dalo na truplu ugotoviti, so zločinci žrtvi najprej zvezali roke in noge, nato pa jo skušali zadaviti z verigo. Ker se jim to ni najbrže takoj posrečilo, so zabili skozi kapo v glavo skoro 15 cm dolg žrebclj, ki je nesrečnežu prevrtil možgane ter povzročil njegovo smrt. Tryplo so pokopali, ne da bi se dalo ugotoviti, kdo in odkod je. Sumijo, da je to kak financer, katerega so medžimurski tihotapci iz maščevanja tako strašno mučili.

Za mesec junij in prve petke. Dotiskana je in kmalu izide v obliki Smarnic v 2000 izvodih knjiga »Sveta Marija Marija Alakok« kot življenjepisa in molitvenik. Izide na 15 polah in bo stala v platno vezana 20 dinarjev. Pošiljala se bo na ogled preč. duhovščini, redovnim hišam in po en iztis tudi Marijinim družbam. Pred 15. majem se ne razpošilja. Kdor jo želi sigurno imeti do dne 1. junija, naj piše po njo: Knjigovoznici tiskarne sv. Cirila v Mariboru, ali pa: Mladeniški Marijini družbi Sv. Anton v Slovenskih goricah.

VI.

Ker straža stroga b'la izjemno,
je vtaknila nju v luknjo temno.
Ko z milom kajho sta oprala,
na prosto nju spet je straža dala.

(Nadaljevanje sledi).

Gospodarstvo.

PLEMENSKA KRAVA.

V naših razmerah redimo krave ponajveč za vse tri svrhe ali užilke, to je za mlako, vožnjo in pitanje. Zato naj izgleda krava, kakor sledi: glava dolga, ozka, čelo in smrček široka. Rogova fina, tanka, lepo vzrasla in enako zakrivljena. Oči velike, žive in prijazne; vrat tanek in dolg. Prsi velike, globoke in široke, rebra močno izbočena. Hrbet raven, noge srednje fine, zadnji del telesa močnejši od prednjega. Križ naj bo obilen in širok, kolki daleč vsakebi. Trehuk globok in obilen, medenične kosti zelo široke.

Za rejo vprežne živine naj bo krava od takšne pasme, ki je za delo najbolj sposobna in je bolj volovskega izgleda. Telesa naj bo povitega, močnega, glava lepa, rogovi pravilno vzrasli. Prsi naj bodo globoke in široke, hrbet raven, noge močne in trdne, hoja hitra. Vnanost pitalnega goveda je opisana v začetnem delu.

Teleta od prve in druge storitve navadno niso dobra za plemo. Najboljša teleta dobimo od 3. do 10. telitve. Dvojčki navadno tudi niso za plemo sposobni. Najznamenitejši znak dobre molznice je vime, ki naj bo veliko, napeto in štrli daleč nazaj med zadnji nogi. Koža na vimenu mora biti fina, tanka in nežna in poraščena s finimi dlačicami. Siski so obilni, vsi štirje enako veliki in rudečkasto bele barve kot ostalo vime. Napeto vime in veliki siski so znak, da je krava dobra molznica. Izmolzeno vime se zgrabanci z nabiranjem mleka pa zopet poveča. Vime dobre molznice torej ni nikdar trdo in mesnato. Na koži pod vimenom na trebuhu ima dobra molznica vse polno mrežastih mlečnih žil, med katerimi se vidijo male jamice »mlečne skledice«. Znak dobre molznice je tudi povimlje, to je navzgor obrnjena dlaka na vimenu. Če ta dlaka na zadnjem delu vimena sega na široko in visoko do repa, pravimo, da je povimlje veliko in znak dobre mlečnosti.

Mlade samice se začnejo pripuščati s poldrugim letom starosti. Če bi jih pripuščali prej, bi to škodovalo rasti in celemu potomstvu, kasneje pa se ne bi več pojale. Krave se pripuščajo do 12. leta starosti, vendar v zadnjih letih storjena teleta niso več za plemo.

Kakor že povedano, izbiramo za plemo le najlepše živali. Zatorej odstranimo od razplodbe: 1. teleta od prvega in preko desetega poroda, 2. vsa teleta, ki so nepravilne rasti, 3. potomce slabih molznic, 4. krave, ki se redno ne pojajo ali ne ubrejijo, 5. krave, ki zaporedoma večkrat zvržejo vsled kake bolezni, 6. krave, ki težko kotijo, 7. predivjega in nerodovitnega bika, 8. dvojčke in 9. pretolste bika, ki so slabi plemenjaki.

Pripuščati je le popolnoma zdrave krave k zdravemu plemenjaku. Pripust se naj uredi tako, da povržejo krave ob zeleni krmi, ker ista vpliva jako ugodno na razvijanje vimena in količino mleka. Da je pripust spešen, je neobhodno potrebno voditi kravo ob pravem času k biku. V začetku pojanja pripuščene samice se ne ubrejajo rade, a tudi proti koncu pojanja je oploditev dvomljiva. Najpripravnejša doba za pripust je 12 do 24 ur po prvih znakih pojanja.

Prvi znak brejosti je, če se krava po pripuščanju več ne poja. Drugi znaki so: breja krava hodi počasneje in previdneje, nego druge, postaja zelo ječša, a se vendar ne debeli, ker je rastoči plod odteguje redilne snovi. Bika se ogiblje. Po zadnjem delu telesa je precej občutljiva. Množina mleka se začne manjšati, ki postaja od dne do dne mastnejše. Po štirih mesecih postane desna stran bolj vampasta od leve. Po šestem mesecu se že sliši skozi starkino kožo utripanje teletovega srca, ki se čuti na desni strani trebuha pod lakotnicami. Pozneje se teletovo premikanje lahko čuti in vidi, celo otipati se ga more. To so šele povsem gotova znamenja brejosti. Brejost pa se spozna lahko tudi v prvi polovici takole:

V čašo s čisto in svežo vodo se spušča po kapljicah od dotične krave namolzeno mleko. Če se mlečne kapljice razdele na vodi, je krava jalova, če pa obleže, tedaj je samica breja. V drugi polovici brejosti se mleko vedno bolj zmanjšuje in naposled popolnoma usahne. Ako breja krava sama od sebe ne presahne, se je zadnja dva meseca ne sme več molziti, da se tele boljše razvije.

Krava se oteli v 9 mesecih, 40 tednih ali 284 dneh po pripustu. Breje telice navadno nosijo nekaj dni dalje, junčki se skotijo kasneje od telic. Najkrajša brejost znaša 240, najdaljša pa 330 dni.

Vekoslav Stampar, ekonom.

NAVODILO O KURJEREJI ZA MESEC APRIL IN MAJ.

Radi preobilih ter važnih razprav o gospodarstvu smo morali navodilo o kurjereji, pričeto za posamezne mesece prekiniti. Za prve tri mesece: januar, februar in marec je »Gospodar« navodila o kurjereji že objavil.

Da dobijo naše vrle gospodinje celotno navodilo: kako streči svojim ljubljankam na dvorišču tekom leta, smo primorani poseči še nazaj v mesec april, čeravno že beležimo — zadnjega.

Kokoši vsake pasme v tem mesecu pridno nesejo, če so bile postrežene skrbno s hrano, sploh preskrbljena z vsem, kar jim je neobhodno potrebno, da krepko prospavajo ter vržejo pričakovani dobiček.

Kura, ki v aprilu ne nese ali ne kvoče, ni več za ta svet. Valenje se v aprilu nadaljuje in ga zelo priporočam. Izlezeni mladiči postanejo najbolj krepki, trpežni (najbolj sposobni za nadaljni plod ali pasme) ter oddajo zgodnje nesice. Da mladiči dobro rastejo, se razvijajo, potrebujejo toplote, posebno vpliva na njih rast ter razvoj solnčna toplota. Zato z njimi, ko je solnce ogrelo zrak in zemljo, na prosto, da se solnčijo, ogrevajo, svoj nagon »brskati« pomirjajo, si dajo od starke postreči s črvčki, muhami, mušicami, raznimi mrčesi ter z zelenjavo. A, kakor rečeno, ne prezgodaj z živiličami na prosto, če se kaže tudi lep dan, ampak še le krog poldne. Naravnost strup bi bila zanje jutranja rosa. Mladičem naj ne primanjkuje vode, ki boji mlačna, ker kaj rado in pogosto jih žeja. Je mlada družba primorana svoje kljunčke pomakati v nečisto, blatno vodo, ali celo v smrdljivo gnojnico, se ne bo samo nečvrsto razvijala, temveč preti nevarnost, da zboli, začne vedno bolj hirati in kmalu je nežnega življenja konec.

Zato bo vsaka gospodinja, ki je skrbna za svoj kurji mladež, na gotovem prostoru, kjer se starka vzdržuje navadno z mladiči, postavila nizko posodico čiste vode, po tudi opoldne vrgla gladujočim čivkam primerne zrna.

Mladi rod je pač skoraj venomer lačen in mora imeti krofič že dobro napolnjen, če kaj jedilnega zavrže.

Dorastle kokoši v mesecu aprilu brez skrbi spustiš na prosto že koj zjutraj četudi bi deževalo ali celo snežilo. Ako ne morejo na zeleno trato, jim priškrbi zelene hrane. Kaj lahko jim vržeš trave. Malo hiranja in puginja pri kurah — sploh perutnini je opazovati v aprilu. To dejstvo je pripisovati čistemu zraku in primerni solnčni toploti ter meseni in zeleni hrani, ki jih perutnina išče in dobiva pod mišim nebom.

V tem mescu pa tudi kurnik, hlevček, sploh prostorček, ki sulžijo kokošim, sploh perutnini v zavetje in bivališče, osnažiti prav jedrnat, kar med zimo ni bilo lahko mogoče, ali pa se je celo zanemarilo.

S pobeljenjem z apnom in razkuževanjem dotičnih prostorov se pokonečajo uši, grinje itd., ki imajo svojo zalego v razpoklinah ter kokoši, sploh perutnino napadajo ter hudo mučijo.

Koli, na katerih kokoši sede in spavajo, naj se namažejo s petrolejem.

Navodilo za mesec maj. Od toletnih ali zgodnjih nesic ni ravno pričakovati valenja v tem mesecu. Mladiči, ki se izvalijo koncem maja ali začetkom junija, pričnejo nesti še le prihodnje leto razun, ako se nahaja na dvorišču pasma, ki rano dozori, rano postane zmožna za leganje. Uspeh je za to leto precej negotov. Ako se pri kmečki hiši ne goji gotove pasme, ampak se zadovolji pri kurjereji s povprečnimi kurami, potem začnejo meseca majnika izvaljeni mladiči lahko nesti že tudi to leto in kokodakati. Izrečno pristna pasma počasneje dozori in zato pozneje leže, a potem se sbeže zelo hvaležno, v leganju vstraja, leže večja jajca ter boljše vsebine, se telesno bolj razvije ter nudi več in boljše mesa za mizo, skratka: prebosi v koristi in dobičku navadne kokoši. A zato razumna gospodinja ne bo pustila